

Kuidas roobastest lahti saada?

Soojade talvede ja tänapäeva suurtootmise raske metsatehnika tõttu võivad roopad metsa kergesti tekkida.

JAAN SCHULTS,
RMK
metsamajanduse
tootmisjuht

Kui roopad tekitatud, on pilt kole, metsaalune kahjustatud ja ligipääs metsale raske või võimatu. Pinnase tasandamine on keeruline, nõuab aega ja raha.

Parimal juhul on töö tulemuseks enam-vähem tasane pinnas, kus taimkate uuesti arenema saab hakata. Halvimal juhul peab maaomanik tõdema, et tee, metsasiht või metsamaa on aastateks rikutud.

Niisiis parim lahendus on vältida roobaste tekkimist.

KUI SIISKI JUHTUS...

Õeldakse, et aeg parandab kõik haavad. Kindlasti ka kõige sügavamad roopad tasanduvad aja jooksul, aga selleks võib kuluda aastakümneid.

Seega on targem kohe tegutseda. Parim aeg roobaste tasandamiseks on kevad enne taimkatte hoogsat kasvu või kohe roobaste tekkimisel. Just praegu on paras aeg see töö ette võtta ja mitte loota ainult loodusele.

Esimene ja põhiline asi: seisev vesi tuleb roobastest võimalusel ära juhtida. Sellega luuakse eeldused, et loodus saab roobaste likvideerimisele kiiremini kaasa aidata. Taimkate hakkab arenema, muldas elutsevad organismid saavad kokkuresuritud mulda kobestama asuda.

ROOPAD RAIELANGIL

Roobaste servad tuleb roobaste põhja lükata. Väiksemate roobaste puhul saab seda teha kindlasti ka labidaga,

kuid suuremate puhul sellest ei piisa. Kui roopad lageraielangil on suured ja sügavad, tuleb appi võtta ekskavaator ja see töö ära teha planeerimiskopaga. Esmapilgul tundub soovitus natuke imelik – ekskavaatoriga langile –, kuid paremat lahendust pole välja mõeldud.

Kui langi pindalast on roopaliseks sõidetud alla 20%, võib ju jätta selle ka tasandamata, kuid ala ei kasvata siis ka metsa täie võimsusega ja uue mets põlvrajamine on raskem.

Ideaalset pilti on väga raske saavutada, sest tegelikult on rasked masinad mulla kokku surunud ja metsas pole mulda kusagilt juurde tuua. Kui algselt üle poolemeetrisse sügavusega roopad suudetakse tasandada 20–30cm sujuvateks lohkuks, on tulemus hea.

Hooldusraielankidel on roopaid likvideerida palju keerulisem, sest kasvama jäänud puude juuri vigastada ei tohi. Seega on siin ikkagi soovitus vältida roobaste tekkimist. Kõige tundlikumad on kuusepuustud. Kui langil töötav tehnika hakkab kuusikus sügavalt sisse vajuma, on targem töö edasi lükata. Hilisem kahju kasvavale metsale võib osutuda palju suuremaks kui lühiajaline tulu.

KATTEGA METSATEEDEL

Metsateede kattmaterjaliks on üldjuhul kruus. Kui sellisesse teesse on sõidetud roopad, tuleb see esimesel võimalusel ära hõõveldada. Juhul kui hõõveldamisega suudetakse teele anda tasane profiil või kerge kumerus, on probleem lahendatud. Aga kui seda ei suudeta, tuleb kruusa teele juurde vedada.

Hõõveldamisel on tähtis nõue, et tee servadesse ei tohi jääda hõõveldamise

VIIO AITSAM

valli, mis hakkab takistama vee äravoolu. Kruusatee taastamisel ongi põhiline nõue, et vesi teekattelt ära voolaks.

METSASIHTIDEL JA -RADADEL

Need on kohad, mis kokkuveol enim kahjustada saavad. Kehtib ikka sama reegel: seisev vesi ära juhtida. Kui on madalad rööpad, piisab labidatööst. Juhul kui siht kannab, siis ka hõõveldamisest või buldoosriteraga tasandamisest.

Ent kui roopad on sügavamad, tuleb tasandamiseks appi võtta ekskavaator. Siis on mõttekas kogu metsasiht läbi kaevata ja tasandada. Ka sihi serval asuv kraav tuleks kaevata sinna surutud muldlast tühjaks ja see tagasi sihile tõsta.

Seejärel tuleb tagada, et vähemalt ühe suve saaks sellisel sihil areneda taimkate. Kui sinna läbikaevatud ja tasandatud sihile kohe tehnikaga peale sõita, võib kogu töö osutuda mõttetuks.

Mida aga teha, kui metsatee asemel on juba lausa jõgi? Iga konkreetse juhtumi puhul tuleks küsida nõu elukutseliselt metsakasvatajatelt või metsakuivenuduse projekteerijatelt. Oma pikaajalise kogemuse najal oskavad nad kindlasti mingi lahenduse välja pakkuda.